

Bezettingsgraad als indicator voor investeringen

Auteur(s):

Ruth, F. van

Verschenen in:

ESB, 89e jaargang, nr. 4433, pagina 237, 14 mei 2004

Rubriek:

Statistiek

Trefwoord(en):

conjunctuur

Ieder kwartaal vraagt het cbs ondernemers in de Nederlandse industrie naar de bezettingsgraad van hun productie-installaties. Indien de economische activiteit toeneemt, zal doorgaans de bezettingsgraad in de industrie stijgen. Een stijging van de bezettingsgraad wordt meestal gevolgd door een toename van de investeringen.

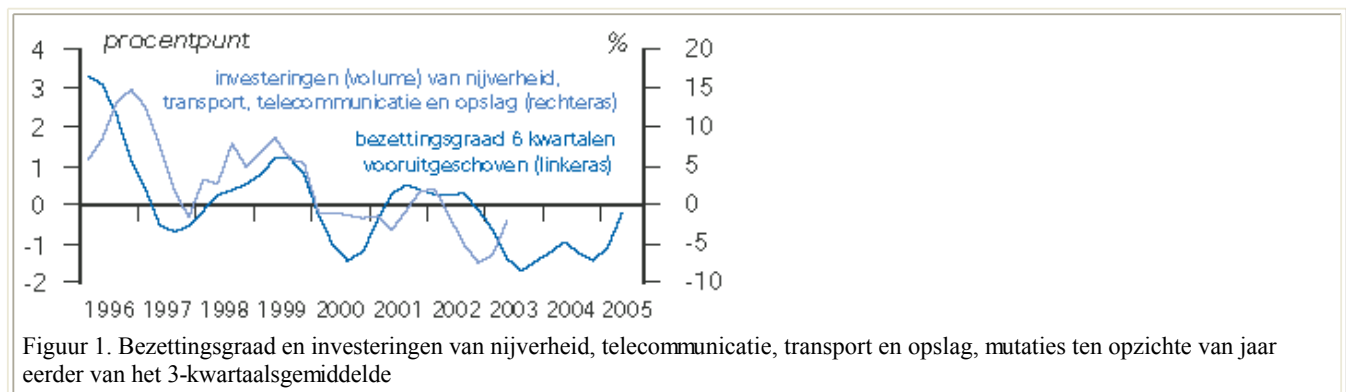
Sterkste samenhang met investeringen van nijverheid, telecommunicatie, transport en opslag

Tussen 1989 en nu varieerde de bezettingsgraad in de industrie tussen 80 en 86 procent, met een gemiddelde van 84 procent. Het laatst beschikbare cijfer, van april 2004, bedraagt 82,9 procent: een stijging van een procentpunt ten opzichte van april 2003. Van de industrie is geen apart investeringsaggregaat per kwartaal beschikbaar. Het blijkt dat de bezettingsgraad de sterkste samenhang toont met de investeringen van de nijverheid, telecommunicatie, transport en opslag. Gemiddeld lopen de veranderingen in de bezettingsgraad één tot twee jaar voor op de volumeontwikkeling van deze investeringen. Tussen 1996 en 2004 werd een top of een dal in de mutaties van de bezettingsgraad binnen die periode gevolgd door respectievelijk een top of een dal in de ontwikkeling van de investeringen.

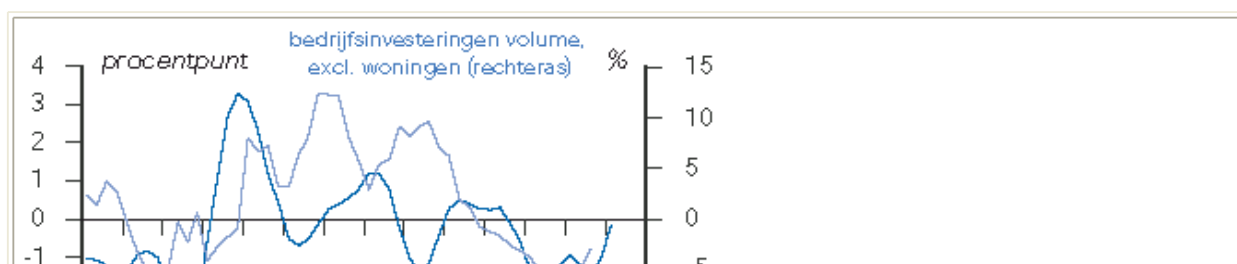
Ook indicator voor bedrijfsinvesteringen

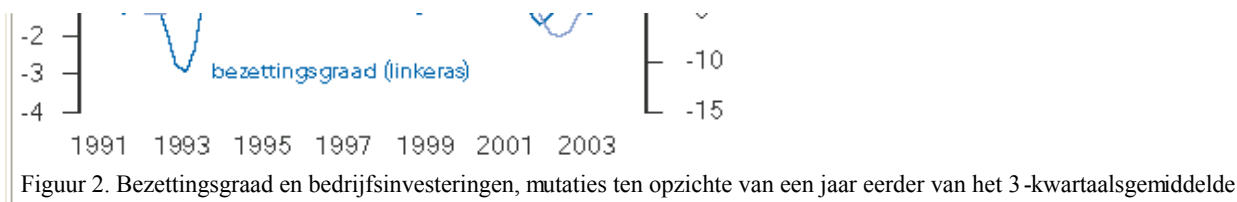
De nijverheid, telecommunicatie, transport en opslag vormen slechts een deel van de sector bedrijven. De gemiddelde samenhang van de volumeontwikkeling van alle bedrijfsinvesteringen met de veranderingen in de bezettingsgraad is wat kleiner dan die van de nijverheid, telecommunicatie, transport en opslag. Wel loopt de bezettingsgraad gemiddeld tussen de één en twee jaar vóór op de ontwikkeling van de bedrijfsinvesteringen. Het is hier niet goed mogelijk om alle toppen en dalen in de investeringsontwikkeling te koppelen aan toppen en dalen in de bezettingsgraadontwikkeling. Zo is er na het economische dal in 1993 een piek in de investeringen in 1995, terwijl in de voorafgaande jaren de bezettingsgraad voornamelijk daalde. Mogelijk heeft dit te maken met investeringsprojecten die in de economisch mindere tijden werden uitgesteld.

[figuur 1](#)

[figuur 2](#)

Floris van Ruth